

Sygn. akt III AUa 1613/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Pietrzak
Sędziowie	SSO del. Anna Petri (spr.) SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania K. W. (K. W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji ubezpieczonego K. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Bielsku-Białej z dnia 27 maja 2015r. sygn. akt VI U 1363/14

oddala apelację.

/-/SSO del. A.Petri /-/SSA J. Pietrzak /-/SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1613/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony K. W. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 14 października 2014r., odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Domagał się przyznania mu prawa do tego świadczenia na dalszy okres, podnosząc, że jego stan zdrowia się pogarsza. Poddaje się zabiegom rehabilitacyjnym, odczuwa zawroty głowy, bóle kręgosłupa oraz drętwienie rąk i nóg.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, zarzucając, że zarówno orzeczeniem lekarza orzecznika, jak i komisji lekarskiej uznano ubezpieczonego za zdolnego do pracy.

Wyrokiem z dnia 27 maja 2015r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony urodził się (...) Z zawodu jest kierowcą mechanikiem. Pracował na powierzchni kopalni jako ślusarz oraz pod ziemią jako pomiarowy stężenia metanu. Począwszy od 1999r. do 31 lipca 2014r. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Dnia 23 lipca 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do renty na dalszy okres. Orzeczeniem z 1 września 2014r. lekarz orzecznik uznał, że ubezpieczony jest zdolny do pracy. Na skutek sprzeciwu ubezpieczonego, orzeczeniem z 7 października 2014r. komisja lekarska także uznała go za zdolnego do pracy. Na tej podstawie, organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Na podstawie opinii biegłego kardiologa dr med. J. K., Sąd I instancji ustalił, że u ubezpieczonego występuje labilne nadciśnienie tętnicze, zaburzenia lipidowe, dna moczanowa i zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa. Przebieg tych schorzeń jest stabilny. U ubezpieczonego odnotowuje się miarową akcję serca, tony głośnie, prawidłowo akcentowane, ciśnienie tętnicze krwi na poziomie 145/80. Brak zaburzeń kurczliwości serca. Z przyczyn kardiologicznych, ubezpieczony nie utracił w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z kolei, na podstawie opinii biegłej sądowej z zakresu neurologii lek. med. A. N., Sąd Okręgowy ustalił, że u ubezpieczonego występuje zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego na podłożu zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa bez dysfunkcji statyczno-dynamicznej i korzeniowej. Brak istotnych ograniczeń w funkcjonowaniu tej części organu ruchowego. W badaniu TK widoczne wypukliny na trzech poziomach. Związane z nimi dolegliwości bólowe mogą jednak być leczone w ramach czasowej niezdolności do pracy. Ubezpieczony jest zdolny do pracy.

Sąd I instancji uznał opinie biegłych sądowych za rzeczowe, specjalistyczne i w pełni odzwierciedlające stan zdrowia ubezpieczonego i jako takie, niebudzące żadnych wątpliwości. Opracowane bowiem zostały na podstawie bezpośredniego badania ubezpieczonego i przedłożonej przez niego dokumentacji medycznej. Sąd ten nie znalazł podstaw, aby je kwestionować, ponieważ biegli posiadają doświadczenie w wydawaniu opinii w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i niekwestionowaną wiedzę w zakresie swojej specjalizacji.

Sąd Okręgowy podkreślił, że ocena stanu zdrowia zawsze wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych dysponujących specjalistyczną wiedzą medyczną. Natomiast, wynik opinii biegłego w żadnej mierze

nie może być przedmiotem odmiennych ustaleń Sądu, wynikających jedynie z polemiki z wnioskami biegłego w dziedzinie wymagającej wiedzy specjalistycznej. W przeciwnym wypadku, doszłoby bowiem do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (tak wyrok Sądu Najwyższego z 7 lipca 2005r., II UK 277/04, OSNP 2006/5-6/97). Brak podstaw do przyjęcia, że sąd jest zobowiązany dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony, a samo niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia dopuszczenia dowodu z dalszej opinii. Powyższe odnieść należy do prezentowanego przeświadczenia strony, że kolejne opinie pozwolą na udowodnienie tezy korzystnej dla niej (tak wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 1974r., II CR 5/74, Biuletyn Sądu Najwyższego 1974, nr 4 s. 64).

Zdaniem Sądu Okręgowego, odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje

na uwzględnienie. Sąd I instancji odwołał się do treści art. 12 i 13 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U.

z 2016r., poz. 887 z późn. zm.). Wskazał, iż u ubezpieczonego nie występuje co najmniej częściowa niezdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Oceniając jego stan zdrowia, Sąd ten oparł się na rzetelnych, miarodajnych i zgodnych opiniach biegłych sądowych z zakresu kardiologii i neurologii, które były zbieżne z oceną stanu zdrowia, dokonaną przez komisję lekarską ZUS.

Zdaniem Sądu I instancji, ubezpieczony w aktualnym stanie zdrowia może wykonywać prace zgodne z poziomem posiadanych kwalifikacji. Niezależnie od tego, nawet brak możliwości wykonywania dotychczasowej pracy, nie jest wystarczający do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy w sytuacji, gdy możliwe jest podjęcie innej pracy w swoim zawodzie, bez przekwalifikowania lub przy pozytywnym rokowaniu co do możliwości przekwalifikowania zawodowego. Inaczej mówiąc, niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy jest warunkiem koniecznym ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym, jeżeli wiek, poziom wykształcenia i predyspozycje psychofizyczne usprawiedliwiają rokowanie, że mimo upośledzenia organizmu, możliwe jest podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie

albo po przekwalifikowaniu zawodowym (tak wyroki Sądu Najwyższego z 30 listopada 2000r., II UKN 99/00, OSNP 2002 nr 14 poz. 340, z 25 listopada 1998r., II UKN 326/98, OSNAPiUS 2000 nr 1 poz. 36 i z 10 czerwca 1999r., II UKN 675/98, OSNAPiUS 2000 nr 16 poz. 624).

Sąd Okręgowy wskazał również, że w art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazane są kryteria,

których uwzględnienie jest obligatoryjne w praktyce orzeczniczej. Przy ocenie stopnia niezdolności do pracy i przewidywanego okresu tej niezdolności oraz rokowań

co do odzyskania zdolności do pracy, konieczne jest odniesienie się do czynników medycznych i zawodowych.

Czynniki medyczne, to stopień naruszenia sprawności organizmu - ocena prawdopodobieństwa odzyskania zdolności do pracy przed rozstrzygnięciem kwestii następczej, tj. ewentualnej celowości przekwalifikowania. Do czynników zawodowych zalicza się możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych.

Na podstawie opinii biegłych sądowych z zakresu kardiologii dr n.med. J. K.

i z zakresu neurologii lek. med. A. N. - specjalistów adekwatnych

do schorzeń ubezpieczonego, Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony nie utracił w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Jest więc zdolny do pracy. Brak więc podstawowej przesłanki z art. 57 ustawy z 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, aby przyznać mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie, jako bezzasadne.

Apelację od tego wyroku wniósł ubezpieczony.

Apelujący zaskarżył wyrok w całości, domagając się jego zmiany, poprzez ustalenie niezdolności do pracy i przyznanie mu prawa do renty. Zarzucił skarżonemu wyrokowi:

- błędne ustalenia faktyczne, które miały wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na stwierdzeniu, że ubezpieczony jest zdolny do pracy;

- naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c., poprzez uznanie

za wiarygodne wyników pobieżnego badania go przez biegłego kardiologa. Sąd oparł się na opinii biegłego neurologa i kardiologa nie uwzględniając jego ogólnego stanu zdrowia pod kątem podjęcia pracy w pełnym wymiarze godzin.

Apelujący podniósł, że nie zgadza się z opinią lekarza kardiologa, wydaną po 5-minutowym powierzchownym badaniu go. Biegły zmierzył mu tylko ciśnienie, przyłożył stetoskop w okolice serca, ścisnął lewą łydkę, po czym, opierając się na wyniku badania koronarografii z 28 grudnia 2013r., stwierdził, że ma zdrowe serce. Nie uwzględnił też chorób wątroby, które ubezpieczony od lat leczy.

Apelujący zakwestionował też opinię biegłej neurolog, według której jego dolegliwości bólowe mogą być leczone w ramach czasowej niezdolności do pracy, co z kolei może go dyskwalifikować przy orzekaniu zdolności do pracy przez lekarza medycyny pracy. W ocenie apelującego, jego stan zdrowia nie pozwala na podjęcie pracy na dole kopalni i pracy fizycznej w pozycjach wymuszonych w pełnym wymiarze godzin. Zdaniem apelującego, całkowicie utracił on zdolność do wykonywania pracy zgodnie z kwalifikacjami. W czasie niezdolności do pracy nie pracował, codziennie zażywał środki farmakologiczne i prowadził oszczędny tryb życia. W tej sytuacji, Sąd winien kierować się jego ogólnym stanem zdrowia, a nie opierać się na odrębnych badaniach, nie uwzględniając całościowo wszystkich chorób i dolegliwości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy uznaje za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji i po uzupełnieniu materiału dowodowego o opinię biegłego z zakresu medycyny pracy, w pełni podziela dokonaną na ich podstawie ocenę prawną zasadności odwołania ubezpieczonego.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 887 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach ubezpieczenia, bądź w okresach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości określonej w przepisach o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych albo nie później, niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Definicję niezdolności do pracy zawiera przepis art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej, który stanowi, iż niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Po myśli art. 12 ust. 3 tej ustawy, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z mocy art. 13 ust. 1 ustawy, przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

1. stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
2. możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy

oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Trafność konkluzji Sądu Okręgowego wysuniętej na podstawie opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii oraz neurologii,

że ubezpieczony nie jest już niezdolny do pracy, została potwierdzona opinią biegłego sądowego z zakresu chorób wewnętrznych, medycyny pracy i chorób zawodowych dr n.med. R. S.. Przeprowadzając dowód z niej na wniosek apelującego, Sąd odwoławczy uzupełnił postępowanie dowodowe w trybie art. 382 k.p.c. Także w ocenie tego biegłego, począwszy od 1 sierpnia 2014r., ubezpieczony nie jest już częściowo niezdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji kierowcy-mechanika, ślusarza na powierzchni i pomiarowego stężenia metanu pod ziemią. W porównaniu z okresem do 31 lipca 2014r., jego stan zdrowia uległ poprawie: w badaniach radiologicznych nie wykazano ucisku struktur nerwowych, nie stwierdza się ograniczenia sprawności narządu ruchu, ani zaburzeń w zakresie układu nerwowego, brak podstaw do rozpoznania choroby niedokrwiennej serca i zaburzeń krążenia mózgowego, nadciśnienie nie spowodowało przerostu koncentrycznego lewej komory, a z dokumentacji medycznej wynika jego wyrównanie po lekach, nie stwierdza się niewydolności wątroby oraz niewydolności nerek, zmian związanych z podwyższonymi wartościami kwasu moczowego, ani też istotnych zaburzeń związanych z łagodnym przerostem gruczołu krokowego.

W świetle powyższego, trafne okazały się wnioski przyjęte przez Sąd Okręgowy co do niespełnienia przez ubezpieczonego przesłanki warunkującej przyznanie mu na dalszy okres prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, z uwagi na ustanie tej niezdolności. Jak jednocześnie wskazano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2009r. (III UK 30/09, LEX nr 537018), gdy sprawa wymaga wiadomości specjalnych, to sąd nie może rozstrzygać wbrew opinii biegłych. Wszystkie opinie wydane w niniejszej sprawie, zarówno w toku postępowania przed Sądem I, jak i II instancji, zawierają przekonujące uzasadnienie przyjętych wniosków, są kategoryczne i wzajemnie się uzupełniają. Brak przy tym jakiegokolwiek dowodu pozwalającego na potwierdzenie od 1 sierpnia 2014r. choćby częściowej niezdolności ubezpieczonego do pracy, jak trafnie skonstatował Sąd Okręgowy.

Organ orzekający prawidłowo także zauważył, iż nawet w przypadku wystąpienia niezdolności do dotychczasowej pracy, które zresztą w niniejszej sprawie nie zostało potwierdzone, świadczenie rentowe nie przysługuje, gdy w ramach swych kwalifikacji ubezpieczony jest zdolny do podjęcia innej pracy (tak też Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 9 września 2009r. (III AUa 208/09)).

Zauważyć na koniec należy, iż również, gdyby przyjmując, że stan zdrowia ubezpieczonego nie uległ poprawie, choć opinia biegłego z zakresu medycyny pracy temu przeczy, to sama ta okoliczność nie uzasadniałaby przyznania mu świadczenia na dalszy okres. Wniosku takiego nie sposób wysnuć z powołanych na wstępie regulacji. Brak poprawy stanu zdrowia osoby posiadającej dotąd prawo do renty nie stanowi bowiem samoistnej przesłanki do dalszego jej pobierania. Nie można bowiem wykluczyć, że jego wypłata, dokonywana wyłącznie na podstawie decyzji organu rentowego, nie była uzasadniona. Trudno byłoby w tej sytuacji ją kontynuować. Tym bardziej, nie ma ku temu podstawy, gdy stan zdrowia ubezpieczonego uległ poprawie.

Reasumując, uznać należy, iż okoliczności w postaci braku dalszej niezdolności ubezpieczonego do pracy oraz poprawa jego stanu zdrowia sprawiły, iż Sąd I instancji miał pełne podstawy do oddalenia odwołania od decyzji odmawiającej przyznania mu wnioskowanego świadczenia na dalszy okres.

Mając powyższe na względzie, z mocy art. 385 k.p.c., apelację ubezpieczonego jako bezzasadną, należało oddalić.

/-/SSO del. A.Petri /-/SSA J. Pietrzak /-/SSA T.Szweda
Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR